

درس آزمون (۵) ششم ابتدایی

طراحان آموزشی: دکتر حمیدرضا مقامی - دکتر حسین اسکندری

فارسی

مؤلفان: جواد باحشمت جویباری (جویبار)، مهدی آسمی (تبریز)

ناظر و کارشناس علمی: حمید طالب تبار

مدیه های آسمان

مؤلف: بنفشه فاضلی

ریاضی

مؤلف: سمیه محمدطالبی

ناظر و کارشناس علمی: عذرا هاشملو

علوم

مؤلف: محمود لطفی

ناظر و کارشناس علمی: ابراهیم سراج

مطالعات اجتماعی

مؤلف: سیمین دلروشن

ویراستاران: آزاده امیدمهر، اعظم محمدی، معصومه مؤمن عطار، بنفشه فاضلی، ندا درودیان، سمانه هنرکار، مرضیه اقتداری، مهناز جمادی، آزاده میرزائی، الهام میرزائی، نجمه جعفری ندوشن، انسیه اسدیان، مینا غلامپور، مریم موسوی

صفحه بندی و طراحی تصاویر: آرزو سلیمانیان، فاطمه جعفری نیکوفکر، مرضیه کریمی

طراح جلد: فاطمه جعفری نیکوفکر

سرشناسه	گروه علمی مبتکران
عنوان و پدیدآور	درس آزمون (۵) ششم ابتدایی
مشخصات نشر	مؤلفان: گروه علمی مبتکران؛ ویراستاران: گروه ویراستاری مبتکران تهران: مبتکران، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۸۰ ص؛ مصور، نمودار.
وضعیت ویراست	اول
شابک	۹۷۸ - ۹۶۴ - ۰۷ - ۱۶۰۸ - ۳
یادداشت	فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
موضوع	آموزش متوسطه - - کتاب‌های درسی - - راهنمای آموزش.
موضوع	آموزش متوسطه - - پرسش‌ها و پاسخ‌ها.
موضوع	آموزش متوسطه - - آزمون‌ها و تمرین‌ها.
رده‌بندی کنگره	LB ۳۰۶۰ / ۲۶ / ۵ / ۴۱۷۳
رده‌بندی دیویی	۳۷۳/۲۳۸۰۷۶
شماره کتابخانه ملی	م ۸۶ - ۲۰۵۵۴

ناشر: انتشارات مبتکران (پروانه نشر: ۱۶۷/۱۰۲)

تهران، میدان انقلاب، خیابان فخررازی، خیابان نظری، پلاک ۵۹، کدپستی ۱۳۱۴۷۵۴۹۶۱

www.mobtakeran.com

تلفن: ۶۶۹۵۴۴۰۰ دورنگار ۶۶۴۸۵۲۰۰

نام کتاب: درس آزمون (۵) ششم ابتدایی

مؤلفان: گروه علمی مبتکران

چاپ اول: ۱۳۹۱

ویراست: اول

شمارگان: ۲۰۰۰ جلد

حروف‌نگاری: مبتکران

چاپ: ولی عصر

قیمت: ۷۰۰۰ تومان

حقوق چاپ و نشر، محفوظ و مخصوص ناشر است و هرگونه کپی برداری و نقل مطالب بدون اجازه ناشر پیگرد قانونی دارد.

سبب با بزرگسالان

چند سال پیش، هنگامی که بحث «طراحی آموزشی» به طور جدی در مؤسسه مبتکران مطرح شد، همواره تلاش می‌شد اهمیت و نقش طراحی آموزشی به زبان ساده برای مدیران و مؤلفان توضیح داده شود. در این رابطه گاهی از این مثال استفاده می‌شد: کیفیت نان را در کشور در نظر بگیرید. سالیان متمادی یک ماده‌ی مفید به نام سبوس از آرد گندم حذف و یک ماده‌ی مضر به نام جوش شیرین به خمیر نان اضافه می‌شد. «مردم روزانه صف بسته و نان مورد نیاز خود را از نانوائی‌ها خریداری می‌کردند؛ بدون آن که از این حذف و اضافه مطلع باشند یا بخواهند به نانوا اعتراض کنند.» تلاش متخصصان تغذیه نتیجه داد؛ نشاسته حذف و سبوس افزوده شد. نتیجه آن که «مردم روزانه صف بسته و نان مورد نیاز خود را از نانوائی‌ها خریداری می‌کردند؛ بدون آن که از این حذف و اضافه مطلع باشند یا بخواهند از نانوا تشکر کنند.» کار طراح آموزشی در کشور ما شبیه کار نانوائی است که با حذف مواد مضر و افزودن مواد مفید، تلاش می‌کند کیفیت محصول آموزشی را بالا ببرد؛ اما این کیفیت بخشی در موارد بسیار ممکن است نامحسوس و در افزایش و کاهش میزان خرید مشتریان تأثیر مستقیمی نداشته باشد.

خوشبختانه مؤسسه مبتکران در سالیان اخیر به طور جد تلاش کرده است با کمک طراحان آموزشی، محصولاتی با کیفیت آموزشی بالاتر را در اختیار مشتریان قرار دهد. در اولین گام مهم، کارگاه‌های آموزشی متعددی برای مؤلفان و ناظران علمی کتاب‌های درس آزمون دوره‌ی متوسطه، طراحی و اجرا گردید. سپس براساس یک الگوی نوآورانه و علمی، تمام درس‌آزمون‌ها تحت نظارت دقیق طراحان آموزشی، بازنویسی شدند. با موفقیت‌آمیز بودن این تلاش گروهی، بازطراحی و بازنویسی کتاب‌های درس‌آزمون دوره‌ی ابتدایی نیز در دستور کار مبتکران قرار گرفت.

در طراحی آموزشی کتاب‌های درس‌آزمون، از آخرین الگوهای اثربخش آموزشی، از جمله الگوی جهانی «طراحی اجزای میل» استفاده شده است. در پیاده‌سازی این الگوها تلاش شده است اصول یادگیری و آموزش، مثال‌ها و غیرمثال‌ها، تمرین‌ها، ارزشیابی‌ها، بازخوردها، سطح دشواری و توالی منطقی محتوا، اصل تنوع و ... به دقت دنبال شود. به عبارت دیگر در الگوی به کار گرفته شده، تلاش شده است تا جمیع جهات آموزش، از کلیات تا جزئیات، مورد توجه قرار گیرد. با جرأت می‌توانیم ادعا کنیم که ظرافت به کار گرفته شده در طراحی آموزشی کتاب‌های پیش‌رو اگر نگوییم در کشور بی‌نظیر است، قطعاً نادر است. انشاء... که محصول جدید، مورد توجه و استفاده‌ی والدین، مربیان و دانش‌آموزان میهن عزیزمان قرار گیرد. برای ما کیفیت و رضایت مهم‌تر از طول صف نانوائی است!

فهرست

۶	فارسی
۱۹	هدیه‌های آسمان
۳۳	مطالعات اجتماعی
۴۹	ریاضی
۷۲	علوم

دانش آموز عزیز:

بخش آزمون‌سازی مبتکران آماده‌ی پاسخ‌گویی به پرسش‌های شما
درباره‌ی مطالب کتاب‌های درس آزمون می‌باشد.

تلفن: ۰۹۴۱۵۰۶۱۰۹۴۱۵۰ azmoonsaz@mobtakeran.com

راهنمای مطالعه‌ی درس‌آزمون

دانش‌آموز عزیز! قبل از مطالعه‌ی درس‌آزمون توصیه می‌کنیم که این بخش را با حوصله و دقت مطالعه کنید. شاید لازم باشد که بعدها نیز به این راهنما مراجعه کنید و دوباره آن را بخوانید. هر یک از درس‌ها دارای چند بخش اساسی است که در ادامه آن‌ها را توضیح داده‌ایم. در کنار هریک از آن‌ها نشانه‌ی ویژه‌ی آن‌ها را نیز مشاهده می‌کنید.

عنوان درس: همان عنوان درس‌های کتاب درسی است.

نقشه‌ی محتوایی: در ابتدای هر درس شما یک نقشه‌ی محتوایی می‌بینید. شما که قصد ندارید بدون نقشه به مسیر خود ادامه دهید؟! نکات مهم و کلیدی هر درس در این نقشه گنجانده شده است. با دقت به بخش‌های مختلف این نقشه نگاه کنید. این نقشه به شما نشان می‌دهد که بخش‌های مختلف درس چگونه با یک‌دیگر ارتباط دارند.

هدف‌های یادگیری: مطالعه‌ی این بخش به شما کمک می‌کند که هدف اصلی درس را بشناسید. بعد از مطالعه‌ی دقیق درس از شما انتظار می‌رود که به این هدف‌ها دست پیدا کنید.

جلب توجه: آن‌چه در بخش جلب توجه می‌خوانید یا می‌بینید، جزء اصلی درس نیست. هدف این بخش این است که حواس شما را جمع کند. اگر «نقشه‌ی محتوایی» یا «هدف‌های یادگیری» نتوانند شما را به موضوع درس علاقمند کنند، امیدواریم که این بخش بتواند کاری کند که به موضوع درس توجه و علاقه نشان دهید.

ارائه‌ی درس: محتوای اصلی درس از این‌جا به بعد شروع می‌شود. متن این قسمت با توجه به نقشه‌ی مفهومی و مطابق با اهداف درس تنظیم می‌شود. در این بخش با توجه به ساختار کتاب از مثال‌های متنوعی استفاده شده است.

تمرین: تنها وقتی چیزی را یاد می‌گیرید که آن را تمرین کنید. برای مثال دوچرخه‌سواری را با تمرین و تکرار یاد می‌گیرید. اگر می‌خواهید درس را خوب به خاطر بسپارید، حتماً باید تمرین‌ها را با دقت انجام دهید. اما توجه داشته باشید که ممکن است برخی از آن‌ها را اشتباه جواب دهید. ناراحت نباشید. هدف تمرین این است که شما به ضعف‌ها و اشتباهات خود پی ببرید و آن‌ها را برطرف کنید. به همین خاطر است که پاسخ تمرین‌ها در اختیار شما قرار داده شده است.

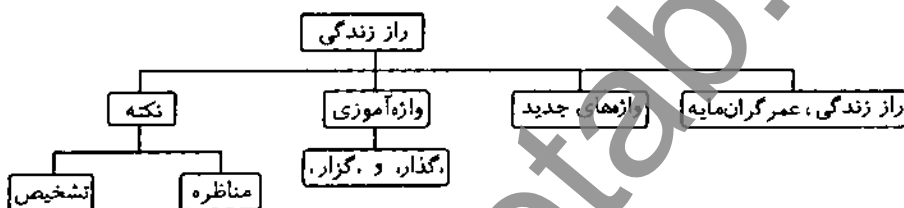
ارزشیابی: ارزشیابی شبیه تمرین است، اما پاسخ پرسش‌های آن در درس‌آزمون نیامده است. پرسش‌های بخش ارزشیابی مربوط به کل درس است و در پایان درس می‌آید. ممکن است برخی پرسش‌های این بخش سخت به نظر برسد. پاسخ آن‌ها را می‌توانید از دوستان، معلم یا پدر و مادر خود بپرسید.

درس‌های نهم و دهم

درس نهم: راز زندگی

هدف‌های یادگیری

شما دانش‌آموزان عزیز، پس از پایان این درس مفهوم تجربه و اهمیت آن را می‌آموزید و یاد می‌گیرید که انسان باید از حاصل زحمات خود بگذرد. این درس به شما کمک می‌کند تا با واژه‌های جدیدی که با «گذار» و «گذار» سافته می‌شود، آشنا شوید و همچنین می‌توانید مناظره و تشخیص را در همه‌جا بشناسید.

یادآوری

در سال گذشته مطالبی در مورد جان‌بخشی به اشیا خواندید و دانستید که با این که چیزهای بی‌جان با ما سخن نمی‌گویند اما نویسندگان و شاعر می‌توانند به آن‌ها جان بدهند و از زبان آن‌ها حرف بزنند یا با آن‌ها سخن بگویند.
 ★ مثال: من کتابم، من زبان همه‌ی دانشمندان و نویسندگان هستم.

در این جا صحبت کردن به کتاب نسبت داده شده است.

کدامیک از جمله‌های زیر، جان‌بخشی به اشیا دارد؟

(۱) مورچه‌ها به حضرت سلیمان گفتند: این هدیه‌ی کوچک نشان ارادت ما به توست.

(۲) یک شب گوسفندان را سوی حظیره می‌رانند.

پاسخ: گزینه‌ی (۱)

